

KOD _____

Siv Svensson**Totalt 14 frågor, maximalt 25 poäng**

I situationen befinner du dig som sjuksköterska på olika instanser i vårdkedjan och det är av stor vikt att du har ett holistiskt tänkande.

Siv Svensson är 66 år och bor med sin make Kjell i en villa i ett mindre samhälle. De har en vuxen dotter som bor i USA. Siv arbetade tidigare i skolbespisningen men är sedan ett år tillbaka pensionär. Hennes sociala umgänge har mestadels varit hennes arbetskamrater men efter pensioneringen har dessa kontakter avtagit. Siv och Kjell tycker om att påta i trädgården, ägna sig åt matlagning och för att få lite motion går de ibland kortare promenader. Sedan några år tillbaka besväras Siv av livmoderframfall och behandlas med prolapsring, men nu tycker hon inte att behandlingen fungerar längre.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ GYNEKOLOGISKA MOTTAGNINGEN

Siv ringer för att få en tid för undersökning. Vid samtalet berättar Siv om ökade besvär med urinläckage. Hon beskriver även att urinen är grumlig och illaluktande vilket gör att du misstänker att hon har en urinvägsinfektion. Du ber henne att inför det planerade mottagningsbesöket kissa i ett rent kärl och ta med urinen för analys. Du instruerar Siv om hur urinprovet ska tas för att analyssvaret ska bli så tillförlitligt som möjligt.

- 1. Ange 4 instruktioner som du ger Siv om hur urinprovet ska tas för att analyssvaret ska bli så tillförlitligt som möjligt. (0,5p/instruktion) (2p)**

1	
2	
3	
4	

När Siv kommer till mottagningen kontrollerar du urinen med urinsticka som visar att det både finns vita och röda blodkroppar i urinen. Temperaturmätning visar att Siv är subfebril. En urinodling ordineras.

- 2. Besvara följande frågor (0,5p/symtom) (2p)**

Ange 2 <u>karaktäristiska</u> symtom förutom grumlig, illaluktande urin, feber och blod i urinen som Siv kan beskriva om hon har cystit.	1	
	2	
Ange <u>ytterligare</u> 2 symtom som Siv kan beskriva om hon har pyelonefrit förutom symtom som kan uppvisas vid cystit.	1	
	2	

KOD _____

Siv, 66 år, besväras av livmoderframfall och behandlas med prolapsring, men nu tycker hon inte att behandlingen fungerar längre. Hon ringer den gynekologiska mottagningen för att få en tid för undersökning. Vid samtalet berättar Siv om ökade besvär med urinläckage och att urinen är grumlig och illaluktande. Hon säger också att hon har täta trängningar och sveda vid miktion vilket gör att du misstänker att hon har cystit. Du frågar henne om hon har frossa eller ryggsmärta som kan tyda på pyelonefrit, vilket hon förnekar. Inför det planerade mottagningsbesöket ber du Siv kissa i ett rent kärl och ta med urinen för analys. Du ger instruktioner att ta morgonurin, tvätta urinrörsmynningen, hålla isär blygdläpparna när hon kissar samt ta mittstråleprov för att analysvaret ska bli så tillförlitligt som möjligt. När Siv kommer till mottagningen kontrollerar du urinen med urinsticka som visar att det både finns vita och röda blodkroppar i urinen. Temperaturmätning visar att Siv är subfebril. En urinodling ordinerar.

Analys av urinen visar att Siv har urinvägsinfektion och eftersom att hon har uttalade symtom behandlas hon enligt gällande riktlinjer. Vid läkarbesöket bestäms att livmoderframfallet ska opereras.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ GYNEKOLOGISKA AVDELNINGEN

Siv har väntat en månad och kommer till avdelningen för operation. Operationen ska ske imorgon. Du tar emot Siv och ni har ett ankomstsamtal där du har ett personcentrerat förhållningssätt.

3. Nämn 4 beaktanden som du gör för att du i samtalet ska ha ett personcentrerat förhållningssätt. (0,5p/beaktande) (2p)

1	
2	
3	
4	

I samband med ankomstsamtalet tar du ordinerade blodprover. Trots att du komprimerar armen med stasband och har god belysning känner du dig osäker var du ska sticka. Du vidtar därför åtgärder för att venerna ska framträda tydligare.

4. Ange 2 åtgärder som kan vidtas för att venerna ska framträda tydligare. (0,5p/åtgärd) (1p)

1	
2	

5. Siv undrar varför nedanstående prover tagits. (0,5p/blodprov) (1p)

Blodprov	Förklara för Siv varför du tagit provet.
B-Hb	
S-K	

KOD _____

Analys av urinen visar att Siv har urinvägsinfektion och eftersom att hon har uttalade symtom behandlas hon enligt gällande riktlinjer. Vid läkarbesöket bestäms att livmoderframfallet ska opereras. Siv har väntat en månad och kommer till avdelningen för operation. Operationen ska ske imorgon. Du tar emot Siv och ni har ett ankomstsamtal där du har ett personcentrerat förhållningssätt. Du uppmuntrar henne till delaktighet genom att be om hennes berättelse, du lyssnar aktivt, bekräftar och stödjer hennes styrkor och behov. I samband med ankomstsamtalet tar du ordinerade blodprover. Trots att du komprimerar armen med stasband känner du dig osäker på var du ska sticka. För att venerna ska framträda tydligare värmer du armen och använder blodtrycksmanschett när du komprimerar armen. Siv undrar varför blodproverna hemoglobin och kalium tagits. Du förklarar att hemoglobin kontrolleras för att ha ett utgångsvärde om blödning skulle uppstå och kalium kontrolleras för att ha ett utgångsvärde då onormala värden kan påverka hjärtrytmen.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ GYNEKOLOGISKA AVDELNINGEN

Det är morgon och dags för Siv att opereras. Blodprovet du tog igår visade att Siv behöver ett tillskott av kalium inför operationen. Läkaren ordinerar därför infusion glukos 50 mg/ml, 1000 ml, med tillsats av Addex[®] - Kalium 80 mmol. I läkemedelsrummet finns plastampuller med 10 ml Addex[®] - Kalium 2 mmol/ml som du ska tillsätta i glukosinfusionen. Då kalium kan påverka hjärtrytmen får det inte administreras för snabbt. Maxhastigheten enligt FASS är 20 mmol kalium per timme. Infusionen administreras med hjälp infusionspump. Efter en stund larmar pumpen och trots försök att få i gång den visas felmeddelande. Du låter infusionen fortgå utan pump.

***6. Besvara följande frågor. Ange svar med korrekta avrundningsregler (rätt svar = godkänt)**

a	Vad ställde du infusionspumpen på, i <u>ml/timme</u>, för att den maximala hastigheten för infusionen skulle gälla?	Svar:
b	Vilken droptakt beräknar du, i <u>drp/min</u>, om den maximala hastigheten för infusionen skall fortgå utan pump?	Svar:

Ordinerade blodprover och EKG är tagna. Siv har duschat med desinfekterande tvål och tvättat naveln extra noga enligt gällande riktlinjer. Du har inspekterat hennes hud och konstaterat att den är hel. Hon har sovit i en renbäddad säng och har varit fastande sedan midnatt, vilket också innebär att hon inte rökt. Du går nu in till henne för att göra de sista preoperativa förberedelserna. Siv får information om operation och eftervård och hon får möjlighet att ställa frågor. Du förvissar dig om att hon är nöjd med informationen. Innan ni går till operation så kontrollerar du att hon har ett ID-band, att alla journalhandlingar är med samt att sängen är märkt.

7. Ange 6 preoperativa förberedelser, förutom ovanstående, som du ansvarar för innan Siv transporteras till operation. (0,5p/förberedelse) (3p)

1	
2	
3	
4	
5	
6	

KOD _____

Blodprovet du tog visar att Siv behöver ett tillskott av kalium inför operationen. Läkaren ordinerar infusion glukos 50 mg/ml, 1000 ml, med tillsats av Addex[®]- Kalium 80 mmol. I läkemedelsrummet finns plastampuller med 10 ml Addex[®]-kalium 2 mmol/ml som du ska tillsätta i glukosinfusionen. Då kalium kan påverka hjärtrytmen får det inte administreras för snabbt. Maxhastigheten enligt FASS är 20 mmol kalium per timme, du ställer därför in infusionspumpen på 260 ml/timme. Efter en stund larmar pumpen och trots försök att få i gång den visas felmeddelande. Du låter infusionen fortgå utan pump med en dropptakt på 87 drp/min. På operationsdagen kontrollerar du att ordinerade blodprover och EKG är tagna och Siv har duschat med desinfekterande tvål och tvättat naveln extra noga enligt gällande riktlinjer. Du har inspekterat hennes hud och konstaterat att den är hel. Hon har sovit i en renbäddad säng och har varit fastande sedan midnatt, vilket också innebär att hon inte rökt. Du går nu in till henne för att göra de sista preoperativa förberedelserna. Siv får information om operation och eftervård och hon får möjlighet att ställa frågor. Du förvissar dig om att hon är nöjd med informationen. Innan ni går till operation så kontrollerar du att hon har ett ID-band, att alla journalhandlingar är med samt att sängen är märkt. Du administrerar de ordinerad premedicinering, kontrollerar att hon tagit bort smink, att hon inte har några smycken på sig och läser in hennes värdesaker. Du förvissar dig om att hon har kissat och kontrollerar att PVKn fungerar.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ GYNEKOLOGISKA AVDELNINGEN

Siv är precis tillbaka på avdelningen efter operationen och är fortfarande sängliggande. Du kontrollerar med jämna mellanrum Sivs vitala funktioner. Du handleder sjuksköterskestudenten Linda som tränar på att kontrollera blodtryck med manuell blodtrycksmanschett. Innan Linda ska kontrollera Sivs blodtryck läser hon i Vårdhandboken för att göra rätt så att mätvärdet ska bli så exakt som möjligt. Hon finner att det finns flera orsaker till att mätvärdet inte blir korrekt.

8. Ange 6 orsaker till att felaktigt blodtrycksvärde kan uppstå när Linda kontrollerar Sivs blodtryck manuellt förutom att hon inte beaktar silent gap. (0,5p/orsak) (3p)

1	
2	
3	
4	
5	
6	

För att Linda inte ska få ett felaktigt mätvärde följer hon Vårdhandbokens instruktioner för att undvika felvärde p g a silent gap.

9. Besvara följande frågor. (0,5p/rätt svar) (1p)

Hur ska Linda gå tillväga för att undvika felvärde p g a silent gap?	
Vad kallas det tryck då hjärtat dras samman och pumpar ut blodet i artärerna?	

KOD _____

Siv är precis tillbaka på avdelningen efter operationen och är fortfarande sängliggande. Du kontrollerar med jämna mellanrum Sivs vitala funktioner. Du handleder sjuksköterskestudenten Linda som tränar på att kontrollera blodtrycket med manuell blodtrycksmanschett. Innan hon ska kontrollera blodtrycket läser Linda i Vårdhandboken för att göra rätt så att mätvärdet ska bli så exakt som möjligt. Hon finner att det finns flera orsaker till att mätvärdet inte blir korrekt. När Linda ska kontrollera blodtrycket ser hon därför till att hon har rätt storlek på blodtrycksmanschetten, att den är placerad på hjärtats nivå, att Sivs arm är avslappnad och att hon har handflatan vänd uppåt och att benen inte är korsade. Linda samtalar inte med Siv under mätningen och hon pumpar upp manschetten 30 mmhg över palpabel puls för att inte få felvärde p g a silent gap. Den palpabla pulsen som känns är det systoliska blodtrycket, då hjärtat dras samman och pumpar ut blodet i artärerna.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ GYNEKOLOGISKA AVDELNINGEN

Den postoperativa vården har fortlöpt komplikationsfritt. Det är nu dagen efter operation och det är dags för Siv att skrivas ut. Du skriver en omvårdnadsepikris som hon tar del av. Siv frågar dig varför du har skrivit en omvårdnadsepikris.

10. Ange 2 syften med att skriva en omvårdnadsepikris. (0,5p/syfte) (1p)

1	
2	

Det har gått en tid. Kjell känner sig frustrerad över att Siv saknar glädje och energi till att göra saker. Efter stark påstötning av Kjell ringer Siv till vårdcentralen.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ VÅRDCENTRALEN

Du tar emot samtalet från Siv. Hon berättar att hon har tappat intresset för matlagning, påta i trädgården och att ta promenader, vilket hon alltid tyckt om tidigare. Siv säger också att hon känner sig nedstämd, initiativlös och trött, vilket gör att du misstänker att hon är deprimerad. Du bokar in henne för ett läkarbesök.

11. Ange 6 vanliga tecken på depression som Siv kan uppvisa, förutom nedstämdhet, initiativlöshet, energiförlust och trötthet. (0,5p/tecken) (3p)

1	
2	
3	
4	
5	
6	

KOD _____

Den postoperativa vården har fortlöpt komplikationsfritt. Det är nu dagen efter operation och det är dags för Siv att skrivas ut. Du skriver en omvårdnadsepikris som Siv tar del av. Syftet med att skriva en omvårdnadsepikris är att sammanfatta vårdtiden samt att vidarebefordra information om Sivs fortsatta vård till andra vårdgivare. Det har gått en tid. Kjell känner sig frustrerad över att Siv saknar glädje och energi till att göra saker. Efter stark påstötning av Kjell ringer Siv till vårdcentralen. Du tar emot samtalet från Siv. Hon berättar att hon har tappat intresset för matlagning, påta i trädgården och att ta promenader, vilket hon alltid tyckt om tidigare. Siv säger också att hon känner sig nedstämd, initiativlös och trött, vilket gör att du misstänker att hon är deprimerad. Andra vanliga tecken på depression är social isolering, oro, sömnproblem, känsla av hopplöshet, humörsvängningar och tankar på döden. Du bokar in henne för ett läkarbesök.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ VÅRDCENTRALEN

Siv blir insatt på stämningshöjande läkemedel. Då muntorrhet är en biverkan så gör du en bedömning av Sivs munstatus med hjälp av ett bedömningsinstrument.

12. Ange 1 bedömningsinstrument som du kan använda för att bedöma Sivs munhälsa. (1p)

Svar:

Sjuksköterskestudenten Sofie gör sin VFU på vårdcentralen. Hon har valt att göra en fördjupningsuppgift om munhälsa som ni diskuterar.

13. Besvara nedanstående frågor genom att sätta kryss för rätt svar i tabellen (0,5p/svar) (3p)

Vilken är den vanligaste orsaken till sjukdomar i munhålan?	Antibiotikabehandling	Nedsatt salivproduktion	Dålig tandborstning
Vad kan vitaktiga beläggningar eller starkt rodnad slemhinna med sveda tyda på?	Svampinfektion	Vitaminbrist	Rökning
Vilken är den viktigaste omvårdnadsåtgärden vid muntorrhet?	Rekommendera att äta mycket frukt	Rekommendera besök hos tandhygienist	Rekommendera frekvent munvård
Vilket alternativ är att föredra vid beläggning på tungan?	Fuktad skumgummitork	Fuktad rundtork på peang	Torr rundtork på peang
Vad kännetecknar en uttorkad slemhinna?	Blankhet, rodnad och krustabildning	Klåda	Blåton och krustabildning
Vad tvättar du omväxlande med för att lösa upp krustabildning?	Klorhexidinlösning	Vatten och slemlösande eller smörjmedel	Vatten och glukoslösning

KOD _____

Siv blir insatt på stämmningshöjande läkemedel. Då muntorrhet är en biverkan så gör du en bedömning av Sivs munstatus med hjälp av bedömningsinstrumentet ROAG, revised oral assessment guide. Sjuksköterskestudenten Sofie gör sin VFU på vårdcentralen. Hon har valt att göra en fördjupningsuppgift om munhälsa som ni diskuterar. Den vanligaste orsaken till sjukdomar i munhålan är nedsatt salivproduktion. Vitaktiga beläggningar eller starkt rodnad slemhinna med sveda tyder på svampinfektion och den viktigaste omvårdnadsåtgärden vid muntorrhet är frekvent munvård med en fuktad skumgummitork. Blankhet, rodnad och krustabildning kännetecknar en uttorkad slemhinna och du tvättar omväxlande med vatten och slemlösande eller smörjmedel för att lösa upp krustabildning.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ VÅRDCENTRALEN

Du har fortsatt kontakt med Siv i syfte att främja hennes hälsa. Vid samtalen med Siv utgår du ifrån Aaron Antonovskys holistiska modell, KASAM.

14. Besvara nedanstående frågor (0,5p för förklaring av begrepp, 0,5p/komponent)(2p)

Vad är begreppet KASAM en förkortning av? (0,5p)	Svar:	
Vilka komponenter ingår i begreppet KASAM? (0,5p/komponent)	1	
	2	
	3	

KOD _____

Stig Sandvall**Totalt 14 frågor, maximalt 25 poäng**

I situationen befinner du dig som sjuksköterska på olika instanser i vårdkedjan och det är av stor vikt att du har ett holistiskt tänkande.

Stig Sandvall, 87 år, är änklings och bor i en servicelägenhet. Hustrun dog för 10 år sedan i cancersjukdom. Han har två söner som inte bor i staden. Stig har Parkinsons sjukdom och får hjälp av hemtjänsten flera gånger per dag. Han har en rollator som han mestadels använder när han är ute, inne tar Stig stöd av möbler när han förflyttar sig. När Stig gick i pension engagerade han sig i den lokala pensionärsföreningen men efterhand som han blivit försämrad i Parkinsons sjukdom så har han avslutat uppdragen han haft i föreningen.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA I HEMSJUKVÅRDEN

Du har omvårdnadsansvar för Stig. För ett par veckor sedan slog Stig i kanten på köksbordet och fick ett sår på sin vänstra armbåge. Du lägger om såret två gånger i veckan. Innan du åker hem till Stig informerar du dig om senaste dokumentation i sårvårdsjournalen. I sårvårdsjournalen finns bland annat dokumentation om Stigs personuppgifter, vilket förband såret är omlagt med, vilken typ av sår Stig har, samt att såret läggs om enligt ren rutin. När du besöker Stig gör du ett förnyat status av såret.

1. Ange 6 olika observationer som du gör för att kunna dokumentera aktuellt status av såret i sårvårdsjournalen förutom ovanstående beskriven dokumentation. (0,5p/observation) (3p)

1	
2	
3	
4	
5	
6	

Du tillämpar basala hygienrutiner. Såret ska läggas om enligt ren rutin.

2. Beskriv vad såromläggning enligt ren rutin innebär förutom att du följer basala hygienrutiner. (0,5p/rutin) (1p)

1	
2	

KOD

Stig Sandvall, 87 år, är änklings och bor i en servicelägenhet. Hustrun dog för 10 år sedan i cancersjukdom. Han har två söner som inte bor i staden. Stig har Parkinsons sjukdom och får hjälp av hemtjänsten flera gånger per dag. Han har en rollator som han mestadels använder när han är ute, inne tar Stig stöd av möbler när han förflyttar sig. När Stig gick i pension engagerade han sig i den lokala pensionärsföreningen men efterhand som han blivit försämrad i Parkinsons sjukdom så har han avslutat uppdragen han haft i föreningen. Du har omvårdnadsansvar för Stig. För ett par veckor sedan slog Stig i kanten på köksbordet och fick ett sår på sin vänstra armbåge. Du lägger om såret två gånger i veckan. Innan du åker hem till Stig informerar du dig om senaste dokumentation i sårvårdsjournalen. I sårvårdsjournalen finns bland annat dokumentation om Stigs personuppgifter, vilket förband såret är omlagt med, vilken typ av sår Stig har, samt att såret läggs om enligt ren rutin, som innebär att såret tvättas med kranvatten och läggs om med rena produkter. För att uppdatera sårets aktuella status observerar du storlek, djup, sekretion, smärta, sårkanter och lukt.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA I HEMSJUKVÅRDEN

I samband med såromläggningen doserar du Stigs läkemedel som hemtjänstpersonal med delegering administrerar till honom.

3. Vilka kompetenser krävs för att få delegera? (1p)

Svar:

4. Vilken kompetens måste hemtjänstpersonalen ha som får delegeringen? (1p)

Svar:

KOD _____

I samband med sårömläggningen doserar du Stigs läkemedel som hemtjänstpersonal med delegering administrerar till honom. Du kan delegera uppgiften för att du har formell och reell kompetens. Hemtjänstpersonalen ska ha tillräcklig utbildning och erfarenhet, d v s vara reellt kompetent.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA I HEMSJUKVÅRDEN

Stig får vanligtvis sina läkemedel via Apotekets dosförpackade läkemedel, ApoDos, men eftersom hans läkemedel behöver justeras doserar du för tillfället i en dosett.

Följande läkemedel är ordinerade:

Läkemedel	Morgon	Middag	Kväll	Natt
T. Furix [®] 40 mg	2	1	0	0
T. Levaxin [®] 0.05 mg	2	0	0	0
T. Madopark [®] 50mg/12,5mg	3	3	3	3
T. Minasterin [®] 30 mg	0	0	0	1

Läkemedelsjusteringen gör att styrkan på de läkemedel som Stig har hemma inte stämmer med de ordinerade läkemedlen. För att inte behöva kassera läkemedel så räknar du om antalet tabletter som du doserar. I köksskåpet har Stig följande läkemedel T. Furix 20 mg, T. Levaxin 100 µg, T. Madopark 100 mg/25 mg samt en burk med T. Minasterin 10 mg.

***5. Vilket antal, av de tabletter som Stig har i köksskåpet, lägger du i varje dosettfack för att den ordinerade mängden ska bli korrekt? (rätt svar = godkänt)**

<i>Läkemedel</i>	<i>Morgon</i>	<i>Middag</i>	<i>Kväll</i>	<i>Natt</i>
<i>T. Furix[®]</i>				
<i>T. Levaxin[®]</i>				
<i>T. Madopark[®]</i>				
<i>T. Minasterin[®]</i>				

KOD _____

Stig får vanligtvis sina läkemedel via ApoDos men eftersom hans läkemedel behöver justeras doserar du för tillfället i en dosett. Läkemedelsjusteringen gör att styrkan på de läkemedel som Stig har hemma inte stämmer med de ordinerade läkemedlen. För att inte behöva kassera läkemedel så räknar du om antalet tabletter som du doserar. I köksskåpet har Stig följande läkemedel T. Furix 20 mg, T. Levaxin 100 µg, T. Madopark 100 mg/25 mg samt en burk med T. Minasterin 10 mg. Du doserar följande antal tabletter i dosetten.

Läkemedel	Morgon	Middag	Kväll	Natt
T. Furix [®]	4	2	0	0
T. Levaxin [®]	1	0	0	0
T. Madopark [®]	1,5	1,5	1,5	1,5
T. Minasterin [®]	0	0	0	3

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA I HEMSJUKVÅRDEN

När Stig insjuknade i Parkinsons sjukdom så var det framför allt trötthet och skakningar som gjorde att han sökte sjukvård. Nu beskriver Stig att han besväras av nedstämdhet/depression, ångest, oro och sömnsvårigheter. Du förstår att Stig är försämrad i Parkinsons sjukdom, då han under ert samtal också berättar om problem med yrsel, svimningskänsla och smärta i kroppen.

6. Ange 6 karaktäristiska symtom, förutom ovanstående beskrivna, som Stig kan uppvisa eller beskriva som är relaterade till Parkinsons sjukdom. (0,5p/symtom) (3p)

1	
2	
3	
4	
5	
6	

Eftersom Stig har försämrats beslutar du i samråd med ansvarig läkare att ortostatiskt blodtryck ska kontrolleras.

7. Besvara följande frågor. (0,5p/fråga) (1p)

Vad är den huvudsakliga orsaken till att ortostatiskt blodtryck kontrolleras på Stig?	
Om Stig lider av ortostatism, vad visar då den ortostatiska blodtrycksmätningen?	

KOD _____

När Stig insjuknade i Parkinsons sjukdom så var det framför allt trötthet och skakningar som gjorde att han sökte sjukvård. Nu beskriver Stig att han besväras av nedstämdhet/depression, ångest, oro och sömnsvårigheter. Du förstår att Stig är försämrad i Parkinsons sjukdom, då han under ert samtal också berättar om problem med yrsel, svimningskänsla och smärta i kroppen. Du ser också att Stig går med korta trippande steg, har hypokinesi, muskelrigiditet och att hans ansiktsmimik är stel. Stig säger också att han lider av förstoppning, sväljsvårigheter och har yrsel. Du samråder med hans läkare och ni beslutar att ett ortostatiskt blodtryck ska tas eftersom Stig lider av yrsel. Om blodtrycket sjunker när han ändrar läge från liggande till sittande och stående är det tecken på ortostatism.

Trots att du informerat Stig om att ta det lugnt vid lägesändringar så ringer hemtjänstpersonalen en dag och säger att Stig har fallit. De har hjälpt honom upp, men han klagat på smärtor i höger underarm. Du åker hem till Stig och du misstänker att han har ådragit sig en fraktur. Stig transporterats till sjukhus.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ AKUTMOTTAGNINGEN

Du tar emot Stig. Hans högra handled är snedställd och röntgenundersökning ska genomföras. Under ankomstsamtalet uppmärksammar du att Stig är varm och rödblossig och du gör därför en temperaturmätning. Du handleder sjuksköterskestudenten Sandra och ni samtalar om grundläggande kunskaper vid temperaturmätning.

8. Besvara nedanstående frågor genom att sätta kryss för rätt svar i tabellen. (0,5p/svar) (3p)

<i>Kroppstemperaturen varierar över dygnet, även vid feber. När är kroppstemperaturen som lägst?</i>	På morgonen	På eftermiddagen	Efter cirka 1 timmes vila
<i>Vilken mätmetod uppmärksammar en temperaturförändring snabbast?</i>	Rektal mätning	Mätning i hörselgång	Oral mätning
<i>Vad avses med kärntemperatur?</i>	Temperatur uppmätt i kroppens inre	Temperatur uppmätt i armhålan	Skillnaden i temperatur mellan rektal och oral mätning
<i>Vad är normal kroppstemperatur?</i>	37,0 är mest korrekt	36,0 är mest korrekt	Kroppstemperatur varierar mellan olika individer
<i>Vad kan ge ett falskt högt värde vid temperaturmätning i örat?</i>	Om patienten har legat med örat mot kudden	Om proben har tryckts för hårt mot patientens hörselgång	Om patienten ligger plant
<i>Vad kan ge ett falskt lågt värde vid temperaturmätning i örat?</i>	Otit	Sval omgivning	Proben riktas fel

KOD _____

Trots att du informerat Stig om att ta det lugnt vid lägesändringar så ringer hemtjänstpersonalen en dag och säger att Stig har fallit. De har hjälpt honom upp, men han klagat på smärtor i höger underarm. Du åker hem till Stig och du misstänker att han har ådragit sig en fraktur. Stig transporteras till sjukhus. Du är sjuksköterska på akutmottagningen och tar emot Stig. Hans högra handled är snedställd och röntgenundersökning ska genomföras. Stig får smärtlindring. Under ankomstsamtalet uppmärksammar du att Stig är varm och rödblossig och du gör därför en temperaturmätning. Du handleder sjuksköterskestudenten Sandra och ni samtalar om grundläggande kunskaper vid temperaturmätning. Ni pratar om att kroppstemperaturen är lägst på morgonen, att mätning i hörselgången uppmärksammar snabbast en temperaturförändring, att kärntemperatur innebär inre kroppstemperatur, att normaltemperatur varierar från person till person, att resultatet av mätningen påverkas av om patientens öra legat mot huvudkudden eller att proben riktas fel.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ AKUTMOTTAGNINGEN

Stig har feber och han får därför antipyretika, vilket också har smärtlindrande effekt.

Sjuksköterskestudenten Sandra och du diskuterar farmakologisk smärtlindring. Hon undrar vilken kategori följande substanser tillhör.

**9. Placera följande läkemedelssubstanser i rätt kategori genom att sätta ett kryss i rutan.
(0,5p/rätt placering) (3p)**

<i>Läkemedel /verksam substans</i>	<i>Icke opioida analgetika</i>	<i>Svaga opioider</i>	<i>Starka opioider</i>
<i>Ketogan[®]/ketobemidon</i>			
<i>Tiparol[®]/tramadol</i>			
<i>Panodil[®]/paracetamol</i>			
<i>Morfin[®]/morfin</i>			
<i>Voltaren[®]/diklofenak</i>			
<i>Kodein Recip[®]/kodein</i>			

Stig har varit på röntgen och undersökningen visar att han har en radiusfraktur. Han får ett gips. En trolig orsak till att Stig ramlade är att han lider av ortostatism samt att han nu är extra ostadig p g a feber. En urinsticka visar tecken på urinvägsinfektion och en urinodling är skickad till mikrobiologiska laboratoriet. Då Stig just nu anses för sjuk för att klara sig i hemmet läggs han in på avdelning för behandling och vårdplanering.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ GERIATRISK VÅRDAVDELNING

Stig har ordinerats antibiotika p g a urinvägsinfektion. Han har en PVK på vänster handrygg som du använder när du ska administrera läkemedlet. Innan du injicerar läkemedlet inspekterar du insticksstället för att se om det finns tecken till tromboflebit.

10. Besvara följande frågor. (0,5p/fråga) (1p)

<i>Vilka är de <u>två tidigaste</u> symtomen på tromboflebit?</i>	
<i>Hur ofta ska insticksstället <u>minst</u> inspekteras för att upptäcka tecken på tromboflebit?</i>	

KOD

Det visar sig att Stig har feber och han får därför antipyretika, vilket också har smärtlindrande effekt. Sjuksköterskestudenten Sandra och du diskuterar farmakologisk smärtlindring. Hon undrar vilken kategori följande substanser tillhör. Icke opioida analgetika är paracetamol och diklofenak, svaga opioider är tramadol och kodein och till kategorin starka opioider tillhör ketobemidon samt morfin. Stig har varit på röntgen och undersökningen visar att han har en radiusfraktur. Han får ett gips. Stig har varit på röntgen och undersökningen visar att han har en radiusfraktur. Han får ett gips. En trolig orsak till att Stig ramlade är att han lider av ortostatism samt att han nu är extra ostadig p g a feber. En urinsticka visar tecken på urinvägsinfektion och en urinodling är skickad till mikrobiologiska laboratoriet. Då Stig just nu anses för sjuk för att klara sig i hemmet läggs han in på avdelning för behandling och vårdplanering. Stig har ordinerats antibiotika p g a urinvägsinfektion. Han har en PVK på vänster handrygg som du ska administrera läkemedlet via. Innan du injicerar inspekterar du insticksstället, vilket ska göras minst var 8 timme för att upptäcka om det finns tecken på rodnad eller ömhet som tyder på tromboflebit.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ GERIATRISK VÅRDAVDELNING

Du tar kontakt med berörda parter för att boka en tid för vårdplanering. Ni kommer överens om att planeringen ska ske om några dagar. Vid vårdplaneringen närvarar Stig, en av Stigs söner, biståndshandläggare från kommunen, arbetsterapeut och du som sjuksköterska. Eftersom Stig ramlat i hemmet har en fallriskbedömning gjorts som visar på ökad risk för fall.

11. Ange 1 bedömningsinstrument som kan ha använts då Stigs fallrisk bedömdes. (1p)

Svar:

Under vårdplaneringen diskuterar ni vad som kan orsaka fallolyckor och vilka preventiva åtgärder som kan göras i Stigs hem för att han inte ska falla på nytt.

12. Vad i hemmiljön kan vara orsak till att fallolyckor sker? Ange 4 orsaker (0,5p/orsak) (2p)

1	
2	
3	
4	

KOD _____

Du tar kontakt med berörda parter för att boka en tid för vårdplanering. Ni kommer överens om att planeringen ska ske om några dagar. Vid vårdplaneringen närvarar Stig, en av Stigs söner, biståndshandläggare från kommunen, arbetsterapeut och du som sjuksköterska. Eftersom Stig ramlat i hemmet har en fallriskbedömning gjorts med hjälp av bedömningsinstrumentet Downton Fall Risk Index. Bedömningen visar att Stig har ökad risk för fall. Under vårdplaneringen diskuterar ni vad som kan orsaka fallolyckor och vilka preventiva åtgärder som kan göras i Stigs hem för att han inte ska falla på nytt. Dålig belysning, olämplig möblering, hala golv, lösa mattor, lösa sladdar och trösklar kan vara orsaker till att Stig riskerar att falla.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ GERIATRISK VÅRDAVDELNING

I samband med vårdplaneringen påtalar sonen att Stig har magrat sedan han senast träffade sin far. Du samtalar med Stig om hur han upplever att äta och få i sig mat. Det framkommer att Stig har svårigheter att inta maten p g a tremor och att han därför drar sig för att äta.

13. Ange 6 åtgärder, förutom anpassning av mat och dryck, som du kan ge råd om för att Stig lättare ska kunna inta måltiden. (0,5p/åtgärd) (3p)

1	
2	
3	
4	
5	
6	

Vårdplaneringen avslutas och planen blir att Stig ska återgå till hemmet med ytterligare hjälp. Ni har tillsammans med Stig satt upp mål för omvårdnaden som ska utvärderas av kommunsjuksköterskan. Det finns kriterier för att mål ska anses som kompletta och utvärderingsbara.

14. Förutom att målet ska vara accepterat av Stig, ange 4 kriterier som gör målet komplett och utvärderingsbart. (0,5p/ kriterium) (2 p)

1	
2	
3	
4	

Detta är nu provets sista sida.
Resultatet publiceras utifrån kodlista.

Om du av misstag startat med denna sida: kontakta omgående tentamensvakt.
Risk finns annars för att ditt prov kan underkännas eller att misstanke om fusk uppstår.